

kendte synspunkter, der til tider afspejlede en ikke ringe skuffelse og utilfredshed med det ringe fremskridt, der hidtil syntes opnået på området. Samtidig udtrykte man dog fra alle sider håbet om, at en ikke-spredningsaftale snart måtte komme inden for rækkevidde.

Ikke-spredningsspørgsmålet samt almindelig og fuldstændig nedrustning

(Dagsordenspunkterne 28 og 29 a.)

Fra alle sider udtrykte man sig i rosende vendinger om generalsekretærens rapport om den eventuelle brug af atomvåben m. m., og flere talere hæftede sig ved, at det overhovedet var lykkedes eksperter fra så mange lande at nå til enighed om så vidtgående konklusioner vedrørende såvel de store farer som de enorme omkostninger, der var forbundet med erhvervelsen af atomvåben.

Fru Alva Myrdal, *Sverige*, benyttede anledningen til i et i øvrigt pessimistisk indlæg at udtale, at hele nedrustningsproblemet var en udfordring til de implicerede lande om at vende tilbage til fornuftens verden, hvilket man efter hendes opfattelse ikke hidtil havde benyttet sig af. I fortsættelse af denne tankegang pegede hun med eksempler på, at man fra svensk side bestandig havde søgt at skabe et bredt kendskab til konsekvenserne af en eventuel brug af atomvåben, hvilket i mange lande blev holdt som klassificerede oplysninger. Hun fremhævede endvidere, at der ifølge rapporten var seks lande udover de nuværende atommagter, der trods de uhyre omkostninger forbundet hermed var i stand til at udvikle et beskedent atomvåben. Samtidig understregede hun den store kløft, der ville blive mellem de eksisterende atommagter og eventuelt nye medlemmer af atomklubben, hvilket i dag, i modsætning til for 10-15 år siden, ville formindske statusværdien af et sådant medlemskab. I sin konklusion hævdede hun bl. a., at rapporten tydeligt pegede på en tredeling mellem nuværende og potentielle atommagter: supermagterne; 2. klasse atommagter og nye atomklubmedlemmer; kun de førstnævnte var i stand til at følge kapløbet, hvilket var en yderligere begrundelse for at søge indgået en ikke-spredningsaftale.

De svenske tanker blev taget op af *Paki-*

stan, der bl. a. pegede på, at en af grundene til, at der hidtil havde været så ringe fremskridt i det komplicerede teknisk-videnskabelige nedrustningsspørgsmål var, at FN ikke havde den fornødne videnskabelige ekspertise til sin direkte rådighed. Med udgangspunkt i generalsekretærens rapport rejste den pakistanske delegerede spørgsmålet, om det ikke var på tide at oprette et uafhængigt nedrustningsorgan bemandet med højt kvalificerede videnskabelige, økonomiske og juridiske eksperter.

Fra *sovjetisk* side fremkom der ikke nye tanker. Det bemærkelsesværdige var, at viceudenrigsminister Kuznetsovs angreb på USA var holdt i moderate vendinger, og at ikke-spredningsspørgsmålet så at sige ikke blev berørt.

Fra *amerikansk* side opridsede man forskellene mellem de tidligere fremsatte amerikanske og sovjetiske tanker om en almindelig og fuldstændig nedrustningsplan.

Efter ambassadør Fischers opfattelse forkastede generalsekretærens rapport den sovjetiske tanke, at der måtte være enighed om, hvorledes man skulle nå frem til endemålet: en fuldstændig nedrustning, til fordel for det amerikanske forslag om at nå til enighed om praktiske foranstaltninger med hensyn til at *påbegynde* en nedrustning. Han kritiserede endvidere det sovjetiske forslag om som indledningskridt at foretage en quasi-total reduktion af visse våbenkategorier, idet han påpegede, at Sovjetunionen endnu ikke havde oplyst, hvorledes disse reduktioner skulle finde sted. Under senere indlæg i debatten fremførte man såvel fra amerikansk som fra sovjetisk side de to landes velkendte synspunkter på ikke-spredningsproblemet, idet man fra begge sider udtrykte sig i optimistiske vendinger om mulighederne for at opnå en aftale.

Fra *finsk* side fremhævedes det, som også betonet af Sverige, at en ikke-spredningsaftale, uanset om den fik tilslutning fra alle ikke-atommagter, i hvert fald indebar den fordel at hindre atommagterne i at overføre atomvåben til ikke-atommagter. Selv om disse måtte være i stand til selv at fremstille atomvåben, ville det, således som senere fremhævet af *Canada*, betyde årlige omkostninger på mellem 800 og 900 mill. dollars over en ti-årig periode at erhverve et atomvåbensystem.